

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 18. 5. 1956, sp. zn. Cz 189/56

Číslo: 12/1957

Právní věta:

Bezplatné bydlení, které je poskytováno navrhovateli, který se uchází o sociální důchod, je nutno považovat za příjem z jiného pramene ve smyslu § 89 odst. 5 zák. o nár. poj., k němuž nutno vzít zřetel při posouzení otázky potřeby žadatele.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 18.05.1956

Spisová značka: Cz 189/56

Číslo rozhodnutí: 12

Číslo sešitu: 1

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Důchod sociální

Předpisy:

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Lidový soud v Jihlavě uložil Státnímu úřadu důchodového zabezpečení, aby navrhovatelce přiznal plný sociální důchod.

Krajský soud v Jihlavě zrušil k odvolání odpůrce rozsudek lidového soudu a vrátil mu věc k novému projednání a rozhodnutí. Krajský soud vyslovil ve svém zrušujícím usnesení mimo jiné pro lidový soud závazný právní názor, že ta skutečnost, že navrhovatelka bydlí bezplatně v obytných místnostech hospodářství svého vnuka, neznamená omezení její potřeby, neboť potřeba ve smyslu § 89 odst. 5 zák. o nár. poj. omezuje prý jen příjem zabezpečující výživu osoby žádající o sociální důchod a nikoli i naturální příjem zabezpečující jiné potřeby, jakým je právě bydlení.

Nejvyšší soud rozhodl na stížnost pro porušení zákona podanou generálním prokurátorem, že usnesením krajského soudu byl ve směru právě uvedeném porušen zákon.

Odůvodnění:

V § 89 odst. 5 zák. o nár. poj. se praví, že za potřebnou se považuje osoba, která nemá příjmy zabezpečující její výživu z vlastního majetku, nebo z jiného pramene nebo právního nároku. Tomu však nelze rozumět tak, že pojem výživy tu znamená toliko stravu jakožto jednu ze základních životních potřeb, nýbrž nutno tím rozumět i všechny ostatní běžné základní potřeby člověka. To plyne zřejmě už ze smyslu a účelu instituce sociálního důchodu, jenž má zabezpečit osoby, které

podle dřívějšího sociálního pojištění nebyly na podkladě své práce takto zajištěny a nemají už možnost pro stáří nebo invaliditu získat podle předpisů národního pojištění toto zajištění ze svého pojištění. Sociální důchod má těmto osobám poskytnout, jak říká důvodová zpráva k zákonu o národním pojištění, alespoň sustentační minimum, to znamená zabezpečení všech základních životních jejich potřeb alespoň v nejnutnější míře, a tedy nejen výživu v nejnutnější míře, a tedy nejen výživu v užším slova smyslu, které by k životnímu jejich zabezpečení sama o sobě jistě nestačila. Pojem výživy ve zmíněném širším smyslu užívá ostatně náš právní řád i v jiných zákonech, tak na př. v zákoně o právu rodinném, kde v § 39 upravuje povinnost výživy rodičů k dětem a v §§ 70 a násl. vyživovací povinnost z poměrů příbuzenských. V žádném z těchto případů nemůže nikdo pochybovat o tom, že výživou nutno rozumět všechny základní osobní potřeby člověka jako stravu, byt, šatstvo a pod. a nikoli jen výživu ve smyslu slovně omezeného jejího výkladu.

Je-li nutno takto rozumět pojmu výživu v ustanovení § 89 odst. 5 zák. o nár. poj., plyne z toho, že s téhož hlediska dlužno posuzovat i všechny důvody, které podle tohoto ustanovení vylučují nebo snižují potřebnost jako příjem z vlastního majetku, právního nároku nebo jiného pramene. Má-li tedy osoba žádající o sociální důchod příjem, který přispívá k uspokojování těchto základních osobních jejích potřeb nebo alespoň některé z nich, ať již tento příjem plyne z vlastního majetku nebo z jiného pramene či právního nároku, musí být k němu přihlédnuto jako k příjmu vylučujícímu nebo snižujícímu potřebnost žadatele. Pak je ovšem lhostejné, zda tento příjem je poskytován v penězích či naturálně, a proto i poskytování bezplatného bydlení žadateli osobou jinou je příjem z jiného pramene, který nutno vzít v úvahu pro posouzení potřebnosti jako příjem, který tuto potřebnost žadatele snižuje.

Jestliže krajský soud vycházel ve svém rozhodnutí z jiného právního názoru, porušil tím zákon v ustanovení § 89 odst. 5 zák. o nár. poj.

Srov. rozhodnutí č. 30/1951 Sbírky rozhodnutí čs. soudů.